

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 12Svp/8/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200248
Dátum vydania rozhodnutia: 30. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200248.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu, JUDr. Anity Filovej, JUDr. Moniky Valašikovej, PhD., JUDr. Juraja Vališa, LL.M. a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci žalobcu: Y. O., narodený dňa XX. Z. XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX . K., voči žalovanému: K. H., trvale bytom K. XX, XXX XX K., právne zastúpenému doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD. & Associates, s.r.o., so sídlom Hlavná 25, 040 01 Košice, v konaní o žalobe vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu z a m i e t a .

II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky priznáva žalovanému úplnú náhradu účelne vynaložených trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I. Podania účastníkov konania

1. Žalobca doručil dňa 8. novembra 2022 na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „správny súd“) ako neúspešný kandidát na starostu obce Potvorice žalobu vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Navrhol v nej, aby správny súd vyhlásil voľby starostu menovanej obce za neplatné. Svoju žalobu odôvodnil nasledovne:

· dňa 28. októbra 2022 (v čase volebného moratória) bolo na internetovej stránke obce, ako aj na stránke s názvom Potvoričan na sociálnej sieti Facebook zverejnené oznámenie, že obec podala v súvislosti s volebným letákom žalobcu trestné oznámenie;

· namietal porušenie čl. 30 ods. 1, ods. 4 a čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky, § 14 a § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov v účinnom znení (ďalej aj ako „zákon o volebnej kampani“) a § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného

záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej aj ako „zákon o ochrane verejného záujmu“);

- vo voľbách nebola zachovaná podmienka rovnakého prístupu k volenej funkcii, pretože neboli zabezpečené rovnaké podmienky, vrátane možnosti voličov dostať sa k informáciám o jednotlivých kandidátoch rovnakým spôsobom;
- bolo zasiahnuté do slobodnej politickej súťaže, pretože v čase volebného moratória boli zverejnené informácie, ktoré objektívne mohli žalobcovi poškodiť vo voľbách;
- uvedeným konaním došlo k účelovému zneužitiu obce na politickú propagandu v zakázanom čase, čím starosta obce získal výhodu z výkonu verejnej funkcie, ktorú by inak získal nemohol.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe navrhol, aby správny súd žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 %. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol:

- predmetné zverejnenie oznamu na internetovej stránke nemôže predstavovať porušenie volebného moratória, nakoľko k zverejneniu informácie nedošlo v rozhlasovom, v televíznom vysielaní, nešlo o audiovizuálnu mediálnu službu a uvedené informácie sa nevyskytli v periodických, neperiodických publikáciách, ani v agentúrnom spravodajstve (k tomu bližšie poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 63/2014);

- skutočnosť, že obec podala trestné oznámenie nie je vo vzťahu k obci a jej obyvateľom zanedbateľná ani nedôležitá informácia, pričom informačná povinnosť obce týkajúca sa obecných vecí je jedným z atribútov demokracie, transparentnosti dobrej správy predmetnej obce a imanentnou súčasťou ústavného práva participovať na správe vecí verejných. Za týchto okolností, nemôže byť informácia, ktorú zverejní obec, o podaní trestného oznámenia porušením volebného moratória (uznesenie Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 8/2012);

- v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu sociálnu sieť Facebook nemožno považovať za hromadný informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval zákaz ustanovený v § 30 ods. 11 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí (napr. PL. ÚS 25/2015);

- v predmetnom prípade obec podaným trestným oznámením de facto už len reagovala na zavádzajúce informácie, ktoré začal prostredníctvom letákov rozširovať sám žalobca len dva dni pred začiatkom volieb, t. j. večer dňa 27. októbra 2022;

- obsah a povaha informácií, ako aj spôsob, resp. forma zverejnenia týchto informácií ani nie sú spôsobilé ovplyvniť výsledok volieb. V tejto súvislosti poukázal na rozdiel v počte hlasov, ktoré vo voľbách žalobca a žalovaný získali (257 hlasov pre žalovaného a 97 pre žalobcu). Bolo by viac než podceňovaním voliča, ak by sa pripustilo, že informácia o podaní trestného oznámenia pre ohováranie, zverejnená niekoľko hodín pred začiatkom volieb, má objektívnu spôsobilosť ovplyvniť väčšinu oprávnených voličov danej obce a radikálne a prekvapivo zvrátiť výsledky volieb.

3. Žalobca v podanej replike uviedol, že podanie trestného oznámenia nie je informáciou, o ktorej je obec povinná informovať bezodkladne po jeho podaní. Zverejnenie tejto informácie bolo účelové, s cieľom poškodiť žalobcu, pričom vzhľadom na počet obyvateľov obce (550) takýto následok nie je nemožný. Ďalej uviedol, že žalovaný v roku 2018 žalobcovi oznámil, že založil a spravuje stránku Potvoričan na sociálnej sieti Facebook a žalobca distribuoval volebné letáky dňa 26. októbra 2022.

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojich argumentoch a navrhol žalobu zamietnuť.

II. Vykonané dokazovanie

5. Správny súd si v rámci dokazovania vyžiadal volebnú dokumentáciu obce Potvorice. Oboznámil sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi prílohu žaloby a vyjadrenia žalovaného.

III. Vybrané ustanovenia, z ktorých správny súd vychádzal

Podľa § 168 prvej vety zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v účinnom znení (ďalej len „S.s.p.“) žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

Podľa § 312j ods. 1 S.s.p. ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju. Podľa § 2 ods. 1 zákona o volebnej kampani volebná kampaň na účely tohto zákona je akákoľvek činnosť politickej strany, politického hnutia,²⁾ koalície politických strán a politických hnutí, kandidátov a tretích strán podľa § 8, za ktorú sa obvykle platí úhrada, smerujúca k propagácii ich činnosti, cieľov a programu za účelom získania funkcie volenej podľa osobitného predpisu.¹⁾ Rozumie sa tým činnosť v prospech aj v neprospech subjektov podľa prvej vety. Podľa § 14 ods. 1 a 2 zákona o volebnej kampani zverejňovať informácie o kandidujúcich politických stranách, kandidujúcich koalíciách politických strán, kandidátoch na prezidenta a kandidátoch na funkcie do orgánov územnej samosprávy v ich prospech alebo neprospech v rozhlasovom vysielaní, v televíznom vysielaní, v rámci audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, v periodických publikáciách, neperiodických publikáciách a v agentúrnom spravodajstve je 48 hodín pred dňom konania volieb a v deň konania volieb až do skončenia hlasovania zakázané. Ustanovenia odseku 1 sa nevzťahujú na vysielenie prostredníctvom internetu. Podľa čl. 4 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár sa musí pri výkone svojej funkcie zdržať všetkého, čo môže byť v rozpore s týmto ústavným zákonom. Na tento účel verejný funkcionár nesmie využívať svoju funkciu, právomoci z nej vyplývajúce a informácie nadobudnuté pri jej výkone alebo v súvislosti s jej výkonom na získavanie výhod vo svoj prospech, v prospech jemu blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb; to sa nevzťahuje na činnosť alebo úlohu, ktorá vyplýva verejnému funkcionárovi z výkonu jeho funkcie.

IV. Právne posúdenie

6. Správny súd konštatuje, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou (§ 312c písm. a) S.s.p.) a včas (§ 312e S.s.p.). Podaná žaloba spĺňa všetky požadované náležitosti (§ 312f S.s.p.). Správny súd v danej veci nepovažoval za potrebné nariadenie pojednávania (§ 312h S.s.p.).

7. Správny súd poukazuje na skutočnosť, že v súlade s judikatúrou Ústavného súdu musia byť splnené na vyhovenie žalobe tri základné predpoklady, a to porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, prípadne zákonov bezprostredne s nimi súvisiacich, príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta a intenzita protizákonnosti volieb, ktorá spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov (porovnaj bod 19 uznesenia Ústavného súdu, č. k. PL. ÚS 31/2018-62, zo dňa 16. januára 2019).

8. Pokiaľ ide o namietané porušenie ust. § 14 zákona o volebnej kampani, zverejnením oznámenia o podaní trestného oznámenia na žalobcu, výpočet spôsobov, akým nie je možné informácie o kandidujúcich subjektoch v rozhodujúcom čase zverejňovať, je v predmetnom ustanovení taxatívny a nemožno ho ďalším výkladom rozširovať. Z uvedeného teda vyplýva, že zverejnenie informácie na webovej stránke obce ako aj na stránke sociálnej siete nepredstavuje porušenie volebného moratória.

9. Navyše, aplikáciou výkladu žalobcu by bolo možné dospieť k záveru, že v čase volebného moratória by nemali byť zverejňované akékoľvek informácie o kandidujúcich subjektoch, ak nie sú obsahovo neutrálne. Prílišne striktný výklad predmetného zákazu by tak predstavoval neprimerané obmedzenie Ústavou garantovaného práva na informácie. Predmetný zákaz je preto potrebné interpretovať reštriktívne v tom zmysle, že v rozhodujúcom čase by nemali byť zverejňované informácie, ktoré majú povahu volebnej kampane v zmysle § 2 ods. 1, a teda informácie, ktorých zverejňovanie skutočne smeruje k získaniu volenej funkcie.

10. V tomto zmysle správny súd poukazuje tiež na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, v rámci ktorej uviedol, že v rozpore s § 30 zákona o voľbách [toho času upravujúceho volebnú kampaň] nie je akékoľvek správanie, ktorým sa uskutočňuje sloboda prejavu alebo právo na informácie. Predmetom zákazu je iba rozširovanie informácií súvisiacich s voľbami, ak obsahom prejavu je informácia natoľko závažná, ktorá by v čase moratória zmenila rozhodnutie voličov odovzdať svoj hlas v prospech určitého kandidáta (PL. ÚS 3/99).

11. Na rovnakom skutkovom základe žalobca namietal porušenie čl. 30 a 31 Ústavy a čl. 4 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane verejného záujmu.

12. Súčasťou obsahu práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy je, aby orgány majúce povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o funkciu a pri ustanovovaní do funkcie si tieto povinnosti plnili, a tak zaručili možnosť prístupu k voleným a iným verejným funkciám. Ak tieto orgány porušia svoje povinnosti, a tak sťažia, uľahčia alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu alebo ustanovenie do funkcie niektorého uchádzača, tak tým porušia jeho právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (III. ÚS 75/01).

13. V inom svojom rozhodnutí ústavný súd uviedol, že právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. sp. zn. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, nie každé porušenie zákona o voľbách vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel zákona o voľbách, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie zákona o voľbách, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

14. Namietané nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietat, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov. Dôkazné bremeno znáša sťažovateľ (PL. ÚS 13/02).

15. Volebné vady sa neposudzujú podľa zásad súdnicstva správneho, ale podľa zásad súdnicstva volebného. Volebný výsledok sa zrušuje len vtedy, ak volebná vada mohla mať vplyv na celkové rozhodnutie voličov. Dôležitým komponentom volebného súdnicstva je teda zisťovanie intenzity volebných vád z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

16. Preto pokiaľ ide o namietané porušenie vyššie uvedených článkov Ústavy, správny súd pri ich vyhodnocovaní vychádzal z kvality informácie, ktorú voliči mohli prostredníctvom internetovej stránky obce obdržať. Správny súd sa zaoberal využitím internetovej stránky obce len z perspektívy posudzovania volieb, a nie z hľadiska iných právnych odvetví.

17. V danom prípade sa jednalo o informáciu o podaní trestného oznámenia na žalobcu v súvislosti s letákmi, ktoré distribuoval deň pred začiatkom volebného moratória. Aj keď dané trestné oznámenie podala obec, táto tak urobila práve prostredníctvom jej starostu - žalovaného a miestnych poslancov. Preto uvedené bolo možné považovať zároveň aj za informáciu, týkajúcu sa volieb a reakcie žalovaného k zmienenej činnosti žalobcu. Zároveň nebolo pochyb o tom, že žalobca nemal možnosť zverejňovať svoje výstupy na internetovej stránke obce. V danom prípade bol tento priestor k dispozícii iba žalovanému, a to z titulu jeho vtedajšej funkcie starostu obce.

18. Na druhej strane, zverejnený príspevok obsahoval bez ďalšieho iba informáciu o podaní trestného oznámenia na žalobcu, t. j. informáciu o tom, že žalovaný na žalobcove volebné letáky reagoval určitým spôsobom. Takáto informácia podľa správneho súdu nemohla negatívne ovplyvniť občanov v čase ich rozhodovania vo voľbách.

19. Z hľadiska namietaného porušenia možnosti voličov dostať sa k informáciám o jednotlivých kandidátoch rovnakým spôsobom, ku ktorému v danom prípade došlo, správny súd dospel k záveru, že toto porušenie, vzhľadom na nepatrný rozsah a kvalitu informácie (o obrane žalovaného prostredníctvom podania trestného oznámenia), nedosiahlo dostatočnú intenzitu na to, aby bolo možné konštatovať protiústavnosť a protizákonnosť volieb.

20. Žalobca napokon iba vo všeobecnosti uviedol, že toto porušenie bolo spôsobilé „ovplyvniť výsledky volieb z dôvodu porušenia ústavy ako i zákona.“ Žalobca nepreukázal, že by nad všetku pochybnosť týmto zásahom malo dôjsť k ovplyvneniu výsledku volieb keď nedoložil „hrubosť“ a „závažnosť“ namietaného porušenia.

21. Správny súd napokon považoval za tiež dôležité, že vzhľadom na počet zúčastnených voličov a rozloženie hlasov medzi žalobcom a žalovaným možno považovať rozdiel 160 hlasov (pri odovzdaných 354 hlasoch) za priepastný.

22. Napokon sa správny súd nestotožnil ani s tvrdením o neobjektívnosti uvedeného príspevku, nakoľko tento iba sprostredkoval informáciu o podaní trestného oznámenia, pričom o jej pravdivosti vzhľadom na zhodné tvrdenia účastníkov a predložené trestné oznámenie nebolo pochyb.

23. Tvrdenie o porušení volebného moratória samotným žalobcom, otázku kto spravuje stránku na sociálnej sieti Facebook ako aj prípadnú ne/opodstatnenosť podania trestného oznámenia vyhodnotil

správny súd ako irelevantné pre posúdenie podanej žaloby, resp. presahujúce úlohu správneho súdu v konaní podľa § 312a a nasl. S.s.p. Preto správny súd nevykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania ani navrhnutých svedkov.

V. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie rozsudku v časti trov

24. Správny súd s ohľadom na vyššie konštatované skutočnosti nezistil dôvodnosť žaloby a preto rozhodol podľa § 312j ods. 1 S.s.p. spôsobom, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozsudku.

25. Správny súd priznal žalovanému § 168 S.s.p. náhradu účelne vynaložených trov konania, nakoľko túto náhradu možno od žalobcu spravodlivo požadovať. Žalovaný bol v konaní voči žalobcovi plne úspešný, pričom ako účastník konania má postavenie fyzickej osoby. Správny súd preto považoval za nespravodlivé, aby žalovaný hradil účelne vynaložené náklady v spore, ktorý sám neinicioval a v ktorom bol voči žalobcovi úspešný.

26. Tento rozsudok prijal správny súd jednomyseľne.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.